

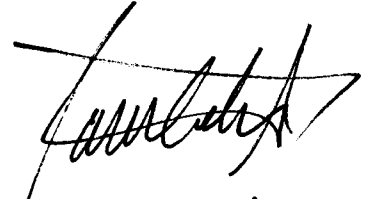

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 3836
Tarih : 04.10.2019

19824

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 04.10.2019

Tuma ÇELİK
Mardin Milletvekili

Türkiye'deki azınlık gazeteleri maddi zorluklar altında yayın hayatını sürdürmektedir. Artan maliyetler, gazetelerin ayakta kalmalarını zorlaştırmaktadır. Azınlık gazetelerinin varlığı, azınlık toplumlarının en önemli hayat damarlarından biridir. Haber alma hakkının yanı sıra kültürel haklar bakımından da büyük önem arz etmektedir. Gayrimüslim toplumların giderek azalan nüfusları da göz önüne alındığında söz konusu gazetelerin Türkiye'de oransal anlamda en yüksek tiraja sahip gazeteler olduğu söylenebilir.

Azınlık gazetelerinin ekonomik sorunları, 2011 yılında hükümetin gündemine gelmiş, Türkiye'de yazılı basının ekonomik olarak ayakta kalmasını sağlamakla yükümlü olan Basın İlan Kurumu tarafından nakdi yardım yapılması için çalışma başlatılmıştır.

2012 yılında mevzuat değişikliği yapılmış, Basın İlan Kurumu yönetmeliğine “Lozan Barış Antlaşması uyarınca, ‘azınlık’ statüsünde sayılan cemaat mensupları tarafından yayınlanan gazeteler, yazılı talepte bulunmaları halinde resmî reklam yayınlayabilir” ibaresi eklenmişti. İlk yıl 250 bin TL'lik bütçe ayrılmıştır. Destek kapsamında, Agos, Apoyevmatini, Jamanak, Nor Marmara, Şalom ve İho'ya maddi destek verilmiştir. Süryani toplumunun gazetesi olan Sabro, destek kapsamı dışında bırakılmıştır. Ermeni toplumunun yayın yapan dergileri Paros ve Luys da destek kapsamına alınmamıştır. Nakdi yardımların yıllar içerisinde düşmesine rağmen Basın İlan Kurumu, gazetelere gelen ilanlardan komisyon kesintisi yapmaya devam etmiştir.

Azınlık gazetelerinin yöneticilerinin newslabturkey.org internet sitesine verdikleri mülakatta, Basın İlan Kurumu desteklerinin her yıl yapılmadığı, yapılan nakdi yardımın yıllar içerisinde düşürüldüğü belirtilmiştir. Gazete yöneticileri, maddi zorlukların devam ettiğine de dikkat çekmiştir.

Maddi yardımların sağlanması için kalıcı ve yasal bir düzenleme yapılması beklenirken, Resmi Gazete'nin 5 Ekim 2016 tarihinde yayımlanan sayısında "Resmi İlan ve Reklamlar ile Bunları Yayınlayacak Süreli Yayınlar Yönetmeliği" ile azınlık gazetelerinin resmi ilan alabilmelerinin önu tamamen kapatılmıştır. Söz konusu yönetmelikle "Gazetelerin asgari yüzölçümü içerisinde yer alan hususi ilan ve reklamlar dışındaki her türlü yazı metnin Türkçe yayınlanması zorunludur" hükmü getirilmiştir.

Lozan Barış Antlaşmasının 39. maddesi azınlıkların Müslümanlarla özdeş medeni ve siyasi haklardan yararlanmasını öngörmektedir.

Anayasa'nın 10. maddesi ise herkesin dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu hükmünü düzenlemektedir.

Bu bağlamda,

- 1- Uluslararası sözleşmelere ve Anayasa'ya açıkça aykırı olan, azınlık gazetelerinin resmi ilan ve reklam alması önündeki engellerin kaldırılması için yasal bir düzenleme çalışması yapılmakta mıdır?
- 2- Nakdi yardımların başladığı 2012 yılından bu yana azınlık gazetelerine toplam ne kadar yardım yapılmıştır? Yardımların gazetelere ve yıllara göre dağılımı nedir?
- 3- Basın İlan Kurumu, 2012 yılından bu yana azınlık gazetelerinden aldığı komisyon tutarı nedir?
- 4- Basın İlan Kurumu tarafından 2012 yılından bu yana Sabah Gazetesi'ne ne kadarlık resmi ilan gönderilmiştir?
- 5- Basın İlan Kurumu, 2018 yılında ulusal ölçekte yayın yapan gazetelere toplam ne kadarlık bütçe ayırmıştır? Hangi gazeteye ne kadarlık destek verilmiştir?